

Postacie doskonałe i prawdopodobnie larwy są zoofagami (KÖHLER 2000: Totholzkäfer in Naturwaldzellen des nördlichen Rheinlandes. Landesanstalt für Ökologie, Bodenordnung und Forsten, Landesamt für Agrarordnung NRW, LÖBF-Schriftenreihe, Band 18. Recklinghausen. 283 ss.).

Imagines *S. quadricorne* spotykano wielokrotnie w dużej liczbie osobników, często w towarzystwie innych podkorowych chrząszczy (Staphylinidae, *Uleiota planata* L., *Agathidium* sp.). Daty połowów obejmują okres od marca do listopada i początków grudnia, prawdopodobnie w lipcu i sierpniu pojawiają się chrząszcze nowej generacji. W naszym kraju dorosłe chrząszcze spotykano w maju, lipcu, sierpniu, listopadzie i grudniu (KUBISZ, MELKE 1993: ibid.; PAŚNIK 1997: ibid., STANIEC 2006: ibid.), w Anglii zaś – głównie zimą, a we Francji w maju stwierdzono larwy w obecności imagines (HORION 1963: ibid.).

W świetle istniejących danych o ekologii omawianego gatunku, interesującym wydaje się fakt występowania chrząszczy pod korą drzew iglastych. Po raz pierwszy *S. quadricorne* stwierdzono w chodnikach *Tomicus piniperda* (L.) (MAZUR S. 1973: Sylwan, **117**, 7: 53-59; MAZUR S. 1979: Memorabilia zool., **30**: 63-87). Jest to o tyle interesujące, że zdaniem A. HORIONA (1963: ibid.) gatunku tego nie notowano w żerowiskach korników. Stanowisko na terenie Leśnictwa Bogulin potwierdza, że może on występować pod korą sosny w żerowiskach kambiofagów. Stanowisko w Kliczkowie poszerza listę „gospodarzy” dla *Siagonium quadricorne* o *Ips typographus*.

Andrzej MAZUR, Kat. Ent. Leśn. UP, Poznań
Janusz MENDZIKOWSKI, Poznań

510. Nowe stanowiska *Macronychus quadrituberculatus* Ph. MÜLLER, 1806 (Coleoptera: Elmidae) w Polsce

New localities of *Macronychus quadrituberculatus* Ph. MÜLLER, 1806 (Coleoptera: Elmidae) in Poland

KEY WORDS: Coleoptera, Elmidae, *Macronychus quadrituberculatus*, new records, the Baltic Coast, the Mazowsze Lowland, Poland.

W ostatnich latach znacznie wzrosła liczba stwierdzeń *Macronychus quadrituberculatus* Ph. MÜLL. w Polsce – w ciągu 6 lat odnaleziono aż 12 nowych stanowisk tego chrząszcza. Wszystkie one znajdowały się jednak tylko w czterech krainach: Nizinie Mazowieckiej, Podlasiu, Wyżynie Małopolskiej i Wyżynie Lubelskiej (JASKUŁA i in. 2005: Lauterbornia, **55**: 35-41; BUCZYŃSKA, BUCZYŃSKI 2006: [W:] Mat. Zjazdowe XIII Ogólnopolskie Warsztaty Bentologiczne: 73-74; BUCZYŃSKA, BUCZYŃSKI 2006: Annals Univ. M. Curie-Skłodowska Lublin, Sec. C, **61**, 2: 71-88). Powyższe stanowiska ograniczają jak dotychczas występowanie tego gatunku do Polski środkowej, wschodniej i południowo-wschodniej. *M. quadrituberculatus* nie jest w ogóle znany z Polski zachodniej i południowo-zachodniej, natomiast z północnej został wykazany tylko z Pojezierza Mazurskiego (z Ostródy) ponad 150 lat temu (LENTZ 1857: Neues Verzeichniss der Preußischen Käfer. Königsberg. 170 ss). Z Niziny Mazowieckiej wykazany został 5 lat temu z rzeki Pilicy (KALISIAK i in. 2003: Baltic J. Coleopterol., **3**, 1: 29-34).

Poniżej prezentujemy dwa nowe stanowiska *Macronychus quadrituberculatus* :

– Pobrzeże Bałtyku: Tyn ad Darłowo (XA03), rzeka Wieprza, 22 V 2008 – 1 ex., czerpak hydrobiologiczny, leg. Z. GEMBARZEWSKA, det. et coll. M. PRZEWOŻNY;

– Nizina Mazowiecka: Laskowiec ad Ostrołęka (ED48), rzeka Narew, 28 IX 1997 – 1 ex. w sieć gromadzącą organizmy dryfujące, leg. A. GŁAZACZOW, det. et coll. Sz. KONWERSKI;

Rzeka Wieprza na odcinku gdzie pobrano próbę płynie w płaskiej dolinie, brzegi są strome i wysokie, gęsto porośnięte wierzbami (*Salix* spp.), wkraczającymi miejscami do wody. Makrofity reprezentowane są przez gatunki z rodzaju *Fontinalis* L. oraz pojedyncze napływki z *Berula* spp. i *Callitriche* spp. Szerokość koryta: 25m, głębokość maksymalna: >2m, podłoże: piaszczyste – 100%, przy brzegach muliste. Prędkość przepływu w środkowym odcinku nurtu: 0,197 – 0,166 m/s; SD=0,021; natlenowanie: 8,9 mg/L, 89%; pH: 7,86; temperatura: 13,8°C; przewodnictwo elektrolityczne: 320 mS/cm. Okaz zebrano z *Callitriche* sp. i *Fontinalis* sp. na konarze.

Stanowisko w Laskowcu znajduje się w dolnym biegu Narwi, kilkanaście kilometrów przed Ostrołęką. Rzeka płynie korytem szerokości około 70 m, a jego podłoże budują piaski i żwiry, z których usypywane są dość stabilne ławice marginalne. W miejscu ich formowania, gdzie pobierano próby, głębokość koryta nie przekracza 1 m. Szybkość prądu wody wynosi tu około 40 cm/s; gdy spada poniżej 15 cm/s na dnie odkłada się zawiesina organiczna tworząc muliste osady. Strukturę podłoża urozmaicają niewielkie fragmenty dna kamienistego, jakie pojawiają się przy wysokim lewym brzegu rzeki, nad którym położony jest Laskowiec. Woda Narwi zawiera dużo związków humusowych, niesionych z jej środkowego biegu, o czym świadczy jej żółtawe zabarwienie. Odczyn wody pozostaje jednak alkaliczny, pH waha się od 7,1 do 8,5. Zarówno odczyn wody jak i wartość pozostałych parametrów fizykochemicznych mieszczą się w przedziale II klasy czystości i wskazują na zanieczyszczenie wody ściekami. Woda jest średniożyzna a deficyt tlenowy nie przekracza wartości 30% nasycenia tlenem (krytycznej dla większości organizmów). Wzdłuż brzegów rozwijają się bogate zespoły roślinności z klasy *Potamogetonetea* oraz szuwały manny mielec.

Stanowisko z Pobrzeża Bałtyku potwierdza występowanie tego gatunku w północnej Polsce i równocześnie jest pierwszym jego stwierdzeniem w tej krainie. Warto podkreślić, że od pozostałych stanowisk w środkowej Polsce dzieli go odległość prawie 300 km. Można przypuszczać, że na Pomorzu *M. quadrituberculatus* może być szerzej rozmieszczony a brak stanowisk jest jedynie wynikiem słabej znajomości koleopterofauny rzek północnej Polski.

Marek PRZEWOŻNY, Zofia GEMBARZEWSKA, Adam GŁAZACZOW,
Wydział Biologii UAM, Zakł. Zool. Syst., Poznań

Szymon KONWERSKI, Wydział Biologii UAM, Zbiory Przyr., Poznań

511. Nowe stanowisko *Cortodera femorata* (FABRICIUS, 1787) (Coleoptera: Cerambycidae) w południowej Polsce

New record of *Cortodera femorata* (FABRICIUS, 1787) (Coleoptera: Cerambycidae) in Southern Poland

KEY WORDS: Coleoptera, Cerambycidae, *Cortodera femorata*, new record, S Poland.

Podczas przeglądania zbiorów Katedry Ochrony Lasu i Ekologii SGGW w Warszawie znaleziono okaz *Cortodera femorata* (FABR.) zebrany na terenie Beskidu Zachodniego – krainy, z której gatunek ten nie był dotychczas podawany: